

Nro 43.

A' FELS. R. TSASZARNAK ES A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

*Költ Bétsben Novembernek 26-dik napján 1793.
esztendőben.*

B E T S.

A többek között a' kegyesség majd leg szebb, tündöklőbb, betségesebb, és szembe tűnőbb tulajdonsága a' nagy Fejedelmeknek. Ezen virtus által, és az abból következő leereszkedés, nyájas beszélgetés, és barátságos társalkodás által leg könnyebben meg nyerhetik az alattak valóknak sziveiket. A' melly fejedelmi udvarban a' napkeleti negédség uralkodik, lehetetlen ottan bizodalmat, szeretetet, és tartós hívtséget keresni. Teljes meg győződéssel lévén erről e' folyó században élt, és még mostan is élő, 's uralkodó koro-

R

nás fejek, önként el felejtik nagy méltóságokat, 's annyira le botsátkoznak az őket szerető, 's tisztelő jobbágyaikhoz, mint a' barát baráttyához. Gyakorta tapasztaltuk mi ezen virtust, sőt még mostan is majd minden napon tapasztaljuk ditsőségesen uralkodott, 's uralkodó Fejedelmekben. Ezen betses virtussal ékeskedik kedves Fejedelmünk hitvesének, *Mária Theodsiának*, el felejtethetlen édes anyánk unokájának, nemzetünket felettébb betsülő Fejedelem IV *Ferdinánd* Siciliani király első szülött leányának, koronája. Ez a' nagy, de igen kegyes Fejedelem affzony e' folyó hólnapnak 10 ik napján *Wrba* Grófné és *Lagustus* udvari Orvos által kísértetvén, meg látogatta a' Császári közönséges beteg házat, avagy ispotályt, mellynek építetése által, ha egyéb érdemei nem volnának is, halhatatlan emlékezetet hagyott néhai II *Jósef* Császár és király maga után. Ebben a' közönséges ispotályban bé menyén uralkodó Felséges affzonyunk, nemcsak minden beteg szobákat; hanem még azokat az épületeket is rendről rendfe meg járta, a' mellyekben a' nehézkes affzonyok laknak, szólnak, és a' mellyekben az elméjekben még háborodtak zárva tartatnak. — Maga nyájas le botsátkozása, édes beszélgései, és vigasztaló szavai által annyira magához vonta a' betegeknek sziveiket, hogy tsak nem minnyáján sirtak örömökben, 's ezer meg ezer szeretse kívánással követték őtet. Mind a' beteg házakban lévő tsinosság, mind a' betegekkel való bánás és dajkáikodás, mind pedig a' nékiek adattatni szokott eledel tettett ő Felségének.

A' *Bétsi* szabó czéh dicséretre és követésre méltó példáját mutatta a' felebaráti szeretetnek, az által, hogy Fels. Urunknak engedelméből, a' tűz által meg károsított *Burgstall* és *Kuadi* lakosoknak számokra a' múlt Octoberben, az *elsőbbeknek* 465 forintot 42 krajtzárt 's 3 fillért, az *utólsóbbaknak* 502 forintot 46 krajtzárt, és 3 fillért gyűjtötenek öszve.

Olasz Ország.

Igen szomorú és kétszeges ki menetelű környülállások közzé vagon a' *Genuai* közönséges társaság tétette. Eggy felől a' szövetséges hatalmasságok szorongatták 's kényszerítik a' *neutralitás* alkotmányától való el állásra; más felől tüzzel és vassal fenyegetik a' *Frantziák*, hogyha ellenek fegyvert fogánd, kiktől mind addig lehet is a' *Genuai*aknak félni, valameddig amazok a' *Nizzai* Grófságnak birtokában meg maradnak. — Még attól is rettegnek a' szegény *Genuai*ak, hogy ha hadat indítani kényszerítetnek a' közönséges ellenség ellen, bizonyosan örökre elvesztik a' *Frantziák*nak költsön adott nagy summa pénzeket. — Azonban akármit iparkodjanak, lehetetlen a' háborút el kerülniök, kiváltképen minekptánna sok és *Anglus* hadakozó hajók gyűlöletnek volna a' *Genuai* ki kötő helybe, és senkit sem ki, sem bé nem bocsátanak, kemény meg vizsgálás nélkül, a' mi a' *Frantziák*hoz tartozik, el veszik, akár *Frantzia*, akár *Genuai* hajókon talállyák.

Frantzia Ország.

Amaz szép evangyeliomi példa beszéd: a' ki minémü mértékkal mér másnak, ugyan azon mértékkal fog nékie is méretteini, néhai *Orleáni* herczegben *Egalité* *Filepben* is bé tellyesedett. Ő volt a' mostani *Fr. revolutión*nak első kereke, ő volt az egyenlőség alkotmányának ki gondolója — ő volt a' királyi ülő székek le rontója — ő volt *XVI Lajos* *Frantzia* királynak leg nagyobb ellensége, 's halálos sentenziájának eggy fő oka. — Ugy gondoikozék vala ő eleinte, hogyha a' királyi familiát ki irhattya, könnyen magáévá teheti a' *Frantzia* koronát. Azonban másképen ütött ki a' dolog, nékie is részesülni kellett a' *Gvillotinben*. *Marsiliában* volt fogsága után, e' folyó hónapnak 2-dik napján, dél után 5 órakor *Páris*ba

érkezett. Önnön maga egy trabant tisztel, egy fedeleles kotsiban ült, más utánna ment fedelelesen kotsiban pedig a' strázsák. Azután harmad nappal ki hirdettetvén a' Jakobinusok közt, hogy ő fiával égyütt a' *Conciergerie* fog házba záratott volna, *Barrere* nagy hahótával nevetett; *Roberts-piere* ellenben következendő jegyzéseket tett felöle:

„ Mit mivellyünk *Orleánsat*, ő a' közönséges társaságban tsak egy haszontalan személy. Néhai *Máratnak* az a' plánuma vólt, hogy *Orleáns* fiának, *Capet Lajosnak* leánya (értik XVI *Lajos* királynak első szülött gyermekét *Mária Theresia Sarlottát*, a' ki most 15 esztendejében vagon) adattasson feleségül, kiknek maradékokból jövendöben dictátorai lehessenek Frantzia Országának. Én magam is olly értelemben vagon, hogy jó leszen e' kettöt öfzve házasítani, hanem laz a' kérdés, mik legyenek ök a' közönséges társaságban? — *Barrere* kedvezni akarván *Egalité Filep* életének: mi hasznát vesziük, *ügymond*, *Orleáns* meg ölettetésének? — Ö mi nekünk sem gazdagsága, mivel semmije nintsen; sem esze, mivel a' nélkül is szükölködik; sem mások előtt való tekintete által, mivel ötet minden utállya 's gyűlöli, semmit nem árthat. Hogyha ötet élethen hagyándjuk, mindenkor ellenében tehettyük a' Frantzia tronusra vágyakodó idegen just tartóknak. És hogyha szerentsétlenségéből kéntelenek leszünk más hatalmasságokkal égygyességre lépni, jobb leszen ötet, mint haszontalan alkotmányt dictátorrá tenni, mint más nálla okosabb embert. — Egy szóval méltó meg gondolnunk, hogy néhai *Marát* nagy baráttya vólt *Orleánsnak*, köztünk pedig még most is sok *Marátisták* talátnak s. a. t. De akár mint igyekezett légyen *Barrere* *Egalité Filep* életének megtartásán, semmit nem nyert, sokkal több ellenségei találtattak a' Jakobinusok klúbjában, mint baráttyai, a' kik égyyátallyában halálát kivánták, és sürgették. — Arra való nézve e' folyó hólnapnak 6 ik napján

reggeli 6 órakor a' revolutionalis szék eleibe vitetett, 's igen rövid ideig tartott processusa. — Ezen kérdésre: Eggyet értett é a' vólt *Orléáni* hertzeg a' Frantzia köz társaság veszedelmére öfzve eskütt *Girondistákkal*? (igy neveztetnek azok, a' kik a' *Gironda* nevü folyó viz mellett öfzve gyüllöttek 's pártott ütöttek a' N. Gyülés ellen) ezt a' feleletet adván az esküttek, *igen is*, halálos sententzia mondatott fejére, 's dél utánni 4 órakor el is követtetett rajta. Midón a' halál szekerén maga palotája előtt el vitettetett vólna, keserves szemeket vetett arra, 's néhány érthetetlen szókat is szólott. Felettébb sok nézői vóltak, a' kik szüntelen tsúfolták ötet. A' halálos teátrumon sokkal nagyobb bátorságot és álhatatosságot mutatott, mint oda lett vitetéséig. Ö rajta kívül 4-en kóstolták meg akkor a' *Gvillotint*. Leg elsöben is az ö feje ütettetett el, 's mutatott meg a' néző sokaságnak. Sokan tsudálkoztak halálos sententziájának hirtelen lett ki mondattatásán, és annak serény végbe vitetésén. Senki sem szánta és könyvezte meg halálát, hanem eggyetlen eggy szernély, az is pedig eggy szernély vólt.

Ryffelben és Rochefortban sok gyanús személyeket meg fogattak a' N. biztosok. *Rochefortban* az *Apolló* nevü linea hajónak stabalis tilzteit is meg fogatták, 's vasha küldötték Párisba, a' kik azzal vádoltattak, hogy ök a' *Rocheforti* ki kötö helyet az Anglusok kezekbe akarták jádztatni. A' vólt Frantzia ministernek *Roládnak* felesége is által adatott a' revolutionalis ítélő széknek, a' ki is nagy álhatatossággal, és bátorsággal védelmezte magát az ítélő bírák előtt. Oct. 3-dik napján eggy *Aubry* nevü özvegy affzony íteltetett halálra *Roládnal* való levelezése miatt. Azzal mentvén magát, hogy ö terhes légyen, továbbra halasztatott halálos sententziájának végbe vitele, hanem meg vizsgálattván az orvosok és bábák által, és úgy találtatván, hogy semmi baja

mintsen, más nap dél után csak ugyan ki végez-
tetett e' világból. E' folyó hólnapnak kezdeté-
ben a' revolutionalis szék által halálra adtatott
személyek között volt egy Párisi órás mester is,
6 nevetlen gyermekeknek atya. Ennek leg na-
gyobb véike abban állott, hogy közönséges he-
lyen beszélt a' királyi méltoságnak vissza álli-
tásáról. Ez által tette magát egy trabant is bü-
nössé, kinek halálos sentenciája ki mondattat-
ván, egy hosszú széken által ugrott, 's meg akar-
ta gyilkolni ítélő bírót; hanem volt trabant tár-
sai meg fogták, 's által adták a' hóhér kezébe.
Straßburgban 30 tisztek tétettek árestomba azért,
hogy a' midőn a' vgyézatón kellett volna nékiek
lenni, a' játék néző helyen mülatták magokat. —
St. Maló szigetében is sok férfi és asszony szemé-
lyek fogattattak meg, a' kik mig csak a' hada-
kozás tart, ki nem fognak a' fog házból bortsát-
tatni.

Novemb. 4 dik napján azt végzette a' N. Gyü-
lés: 1. Hogy a' fogságba esett katonák ki vál-
tattassanak. 2. Hogy azok a' *Rhemisben* tartatni
szokott acták, melyekben a' Frantzia királyok-
nak koronáztatásokról való tzeremoniák fel volt-
tak jegyezve, égettessenek meg.

A' *Mompelgardi* deputátusok is másodszor
jelentek meg a' N. Gyűlés előtt, 's eleibe terjesz-
tették, hogy a' *Mompelgardi* lakosokra vetett
400 ezer livrából álló contributionnak meg fizeté-
sére tellyességgel tehetetlenek legyenek.

A' *Burdóba* küldetett N. biztos, vissza men-
vén *Párisba*. ekként festette le a' nevezett város-
nak mostani környüállásait: A' *Burdói* revolu-
ció, úgy mond, a' Frantzia köz társaságnak haszná-
ra ment végbe. Oda lett menetelemmel, mind
és, mind hivatalos társaim, erőtlének voltunk az
oda való polgári comissionának el törlésére. —
Azért leg eisoben is azon iparkodtunk, hogy a'

városnak nevezetesebb erősségeit el foglalhassuk, mellyet szerentsésen végben vivén, közönséges hadat indítottunk a' polgári előjárók ellen, sokakat közzülök meg ölettünk, 8 at pedig ide hoztunk fogságba. Az elsőbkek között volt a' *Burdói* fő polgármester, a' ki is természeti ékesen szóllása által nagyon el tudta a' népet tsábitani, 10 millióból álló keresményét el hoztuk magunkal. Már most nagyon meg változott a' *Girondi* osztályban való lakosok gondolkodásoknak módja; mindazáltal jobban fejekben kell verni a' republiicanismust s: a. t. „ Ezen jelentésre illetén végzéseket hozott a' N. Gyűlés: 1. Hogy a' *Girondi* osztálynak eddig való neve töröltessen el, 's ennekutánna *du Béc d' Ambes* osztálynak neveztesse. 2. Hogy a' *Burdoi Párisba* vitetett bűnös előjárók, vissza vitettetvén *Burdóba*, ottan ölettesse meg, a' hol vétektek. 3. Hogy a' fogságban ülő *Lyon*i Rojalisták is, nem *Párisban*, hanem *Lyonban* gyillotinirozassanak meg.

A' közönséges jóra vigyázó commissiónak nevében azt a' jelentést tette *Barrere* a' N. Gyűlésnek, hogy a' *Tulon* előtt álló Frantzia seregekhez kurirok küldettek azzal a' parantsolattal, hogy mivel *Tulonnak* mostani állapottya leg inkább akadályoztattya a' Frantzia fegyvernek elenségei ellen való szerentséjét, minden úton módon igyekezzenek a' patrióta seregeknek vezérjei *Tulonnak* vissza vételében. Ezen városnak ostromoltatását *Leygonier* Generálra bizta a' közönséges jóra vigyázó commisió, *Doppet* Generált a' *Pyreneusi*, *Carteaux* Generált pedig az *Alpesi* Frantzia seregeknek fő kórmányozójivá rendelte, a' *Rajna* és *Mosel* mellett táborozó, és már most egygyben kaptsolatott seregeknél lévő nemzeti biztosokat vissza hivta, 's másokat küldött helyekre.

A' N. Gyűlésnek az a' végzése, melly szerént jutalom adattatott az ellenségtől által szökött ka-

tonáknak, Novemb. 3-dik napján vífzza vétetett, égyfzersmind halálos büntetés alatt meg tiltatott, hogy senki is, akár Generál, akár más tífzt, akár köz ember légyen az, ne mérészellyeo ilyen által szökött katonákat bé fogadni; az is halálos büntetés alatt tiltatott meg, hogy a' kórmányozó vezérnek különös engedelme nélkül, semmi idegen trombitás ne botsátasson a' Frantzia külső vigyázaton belől. Végezetre azt is meg határozta *Barrerének* javaslására a' N. Gyűlés, hogy minden templomokhoz tartozó ingó 's igatlan jószágok a' nemzetnek jószágaivá tétessenek, az abban találtatandó ezüst és arany, vitessen bé a' pénz verő házakba, a' réz, ón, és vas pedig az fegyver fabrikákba.

A' *Párisi* magistrátusnak Novemb. 2-ik napján tartatott gyűlésében jelentést tett *Chaumet* a' gvyillotiniroztatott deputátusoknak processusokról, az általok az nép közzé hánytatott assignátákról, és *Vulazének* maga meg öléséről. Ahozképest azt végzette a' városi magistrátus, hogy ennek utánna, semmi féle fegyver és pénz ne hagyattasson a' revolutionális ítélő szék eleibe vitetendő bűnösöknél — hogy a' *Párisi* szegénységnek táplálásokra, és ruházattyokra eleség és köntös adattasson, hogy azoknak az igaz patriotáknak emlékezetekre, és tífzteletekre, a' kik a' Rojalisták elien való ütközetekben életüket fel áldozták, innep nap rendeltessen — hogy *Marátnak* és *Challiernek* képeik az előülő feje felett függesztessenek fel a' tanáts házban, 's ez a' félyül irás tétessen felikbe: *A' polgári előjáróknak gyülekezete, betsüllli, 's tífzteli Marátnak 's Challiernek testekből ki költözött lelkeiket* — hogy a' lifest sütemények készítőinek semmi nádméz ne adattasson ennekutánna,

A' *Jakobinusoknak* klúbjokban az a' kérdés támadott Novemb. 1-ső napján, hogy a' hadi mesterség szzerént kelleneé *Tulont* ostromlani,

avagy annak meg vételére a' föld népét fel serkenteni, de sem égygyik, sem másik meg nem határozttatott.

Az erősség nélkül szükölködő helységeknek bátorságokra azt javaslották némelleyek, hogy a' lakosok az országba bellyebb vitessenek, és sánztok hányattassanak az Országnek határain, melyekben számos katonaság helyhezttessen. *Laudrecy* ki töröletett a' Jakobinus társaságoknak laistromából, mivel lilium találtatott petsét nyomójokon. A' belső dolgokra vigyázó minister arra kérte a' Jakobinusokat, hogy az újjonnan nyomtatott erköltsi könyveknek meg vizsgálátásokra rendelnének egy tudós férfiakból álló deputátziót, 's az által határozttatnak meg, mellyeket kellene olvasásra meg engedni. Eggy Jakobinus tagnak meg jegyzésére, hogy ez a' dolog ellenkezne a' könyvsajtóknak szabadságokkal, bé nem vétetett a' felétel.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Barrerének tett jelentésére, hogy a' *Kendei* osztályból ki üzetett Rojalisták más osztályokba vették volna magokat, azt végzette a' N. Gyűlés: 1. Hogy a' melly város a' Rojalistákat bé veszi, avagy leg kissebben is segítségekre lejénd nékiek, 's őket vissza nem üzendí, pártosnak tartasson, le rontasson, pusztává tétessen, 's minden vagyona kótyavetyére hányattasson. — — 2. Hogy azoknak a' lakosoknak jólzagaik, a' kik a' revolutiónak kezdetétől fogva hazájokból ki vándorlottak, 's azóltától fogva vissza nem tértenek abba, confiscáltassanak.

Múlt hólnapnak 29-dik napján azt végzették a' *Párisi* polgári előjárók, hogy minden házi gazda és lakos adja fel a' maga osztálybeli előjárójánál, hány kenyérre vagy on napjában szüksége. Minekutánna ez végbe menénd, mindeniknek égy tzedula fog adattatni, a' mellyen fel lészzen je-

gyeztetve, mennyi kényeret adhat nékie a' kényér sütő.

A' múlt hélnapnak végén halálra sententziáztatott és megöletett deputátusok ezek voltak:

1. *Brissot Péter János*, Tüdős, 39 esztendő, a' *Ligerisi* osztálynak volt deputátusa.

2. *Vergniaut Péter Victori*, Törvény tudó, 35 esztendő, a' *Gironi* osztálynak volt deputátusa.

3. *Gensonné Arnóld*, Törvény tudó, 35 esztendő, *Burdói* deputátus.

4. *Düperret Claudius*, birtokos nemes, 46 esztendő, a' *Rodanusi* osztálynak deputátusa.

5. *Valazé Károly*, birtokos nemes, 42 esztendő.

6. *Duprat János*, 35 esztendő, a' *Rodanusi* osztálynak deputátusa.

7. *Le Hardi*, Orvos, 35 esztendő, a' *Morbihani* osztálynak deputátusa.

8. *Dukos János Ferentz*, Tüdős, 28 esztendő, a' *Gironi* osztálynak deputátusa.

9. *Boyer-Fonfrede János Baptista*, 27 esztendő, a' *Gironi* osztálynak deputátusa, a' ki egy-néhány milliónak ura vala.

10. *Boileau Jakab*, 41 esztendő, a' *Jonai* osztálynak deputátusa.

11. *Gardien Ferentz Márton*, 39 esztendő, a' *Ligerisi* osztálynak deputátusa.

12. *Duchastel Gáspár*, 27 esztendő, a' *Sépári* osztálynak deputátusa.

13. *Sillery Brulard*, nagy kapitálista, 57 esztendő, a' néhai Orleáni herczegnek titkos barátja.

14. *Faucher Claudius*, volt *Calvadosi* püspök, 49 esztendő, *Somai* deputátus.

15. *Lasourc Dávid*, Protestáns pap, 39 esztendő, a' *Tarni* osztálynak deputátusa.

16. *Cara János Lajos*, Tüdős, 50 esztendő, az *Ararisi* és *Ligerisi* osztálynak deputátusa.

17. *Lesterpt-Beauvais*, 43 esztendő, Kerületbeli adó - szedő.

18. *Mainvielle Péter*, 27 esztendő, a' *Rhodanusi* osztálynak deputátusa.

19. *Antiboul Károly Lajos*, 40 esztendő, a' *Vari* osztálynak deputátusa, és Generális *Biscalisa*.

20. *Vigée Lajos*, 36 esztendő, ennekelőtte granatéros katona, a' *Majenni* osztálynak deputátusa.

21. *Lacase Jakab*, 42 esztendő, kalmár, a' *Girondi* osztálynak deputátusa.

Mind ezek azzal vádoltatván, hogy a' *Royalistákkal* égyet érteitek, hogy a' királyi méltóságot vissza akarták állítani, hogy a' *Frantzia* közönséges társaságnak éggysége, szabadsága, és bátorsága ellen dolgoztak, hogy azokban az osztályokban, a' mellyeknek képviselői voltanak, nyúghatatlanságot, és pártosságot indítottanak, a' *revoluciónalis* szék által halálra ítéltettek, örökségeik pedig *confiscáltattak*. Minekutánna el olvasztatott volna előttök az halálos *sententzia*, a' *podagrás Silleri* mankóját el vetvén, így szólott: *Az ilyen törvénytelen sententzia után semmi szükségem nintsen a' gyámolru*, az után elő vévén *papiros pénz*el tellyes *jegyző könyvét*, a' fel sereglett *halgatók* közé vetette. Hasonlót miveltek más halálra, *sententziáztatott deputátusok* is, a' jelen való sokaság közé szórván *assignátáikat*, így kiáltottanak: *Barátink! legyetek segítségünk*.

re. A' jelenvaló sokaság fel szedvén az assignátákat, rész szerént zsebeikbe tették, rész szerént nagy bosszúsággal adván azokat a' deputátusoknak vissza, így kiáltottak: *Éllyen a' Republica! éllyen a' hegy!* Némellyek az halálra sententziáztattak közül azt kiáltották: Hogy ők igaz republikánusok légyenek; hogy az ő ellenségeik örökös szolgaságba akarják a' népet taszítani; nem sokára *ígymond*, fel fog szemetek nyilni, 's meg látni az igazságot. Az halál piatzához érkezvén, 's le szállván a' halál szekéiről, meg ölelték egymást, 's ekként énekettenek: *Allons, Enfants de la Patrie etc.* az az, *nosza rajta hazánksai, el érkezett a' ditsőségnek napja.* Sokan közülök beszédet tartottak a' néphez, de a' melyet a' sokaságnak zúgása miatt lehetetlen volt érteni. Leg elsőben is *Sillerinek* ütett el a' feje, leg' utól pedig *Brissótnak*, hogy mivel ő volt a' leg nagyobb bűnös, lássa a' többinek halálát. Valamennyiszor égynek a' feje el csett, mind annyiszor azt kiáltotta a' jelenvaló sokaság: *Éllyen a' Republica! éllyen a' hegy!* — Négy újság írók, a' kik a' meg öletett deputátusoknak magok mentségeiket fel jegyzették, meg fogataván, árestomba tétettek.

A' *Strafsburgba* küldetett 4 N. biztosok egy revolutionalis és hadi törvény ízőket áditottanak ott fel, minden olztrálybeli előjárókat, 4 en kívül, nem külömben a' *Strafsburgi* Nationalis Gárdának tizteit le vetették hivatalyaikból, 's bellyebb küldötték az olzszágba. Minden bankósokat, kereskedőket, kalmárokat, nótáriusokat s. a. t. a' kikre gyanúságok volt a' Jakobinusoknak, meg fogatták, jószágokat, pénzeket, el petsételték, úgy hogy *Strafsburgban* magában, két vagy három millió kéz pénz, és mintegy 16 millió papiros pénz foglaltatott el a' közönséges társaság számára. Sok lovas Generál adjutánsok, Generál Májorok, batallion commendánsok, kapitányok, és köz emberek is meg lövöldöztettek a' N. biztosoknak parantsolattyokra, a' tábor előtt.

Hadi Történetek és Környülállások.

Következendő hadi történeteket tétetett a Bétsi hadi Cancellária e' folyó hólnapnak 23-dik napján közönségesse: Novemb. 10-dik napján dél tájban meg támadták *Comines* — *Nord* mellett állott külső őrállóinkat a' Frantziák, kiket Gróf *Althan* kapitány 3 tüzg Blankenstein huzárokkal, és 3 compánia Laudon szabad seregéből való katonákkal meg vert, 's széllyel üzött. Maga egy kis sebet kapott a' lábán.

Otto Gen. Májor által portára ki küldetett Eszterházi huzár regementbeli kapitány *Bégányi* Novemb. 11-dik napján *Mouchicorurt* mellett a' Frantzia lovasságra bukkant, 's ellenek *Szabó* fő hadnagyot küldötte, 's el is üzte. A' midön ezeknek üzésében foglalatoskodtanak volna a' nevezett tisztek és huzárjaink, 12 tüzi fát vivő szekerekre akadtanak, a' mellyeknek védelmezői közzül egy pattantyúst, egy lovászt, és 3 embert fogtanak el, a' 12 szekerekbe fogatott 48 lovak lettenek huzárjainknak nyereségekké.

Fortlovisnak ostromoltatásáról, és meg vételéről, következendő tudósítást küldött ide Gróf *Wurmser* lovas hadi vezér *B. Lauer* kapitány által Novemb. 17-dikén: Minekutánna a' *Weisenburgi* és *Motteri* lineákat meg vették volna a' Cs. K. hadi seregek, az el széledett Frantziáknak nagy része *Fortlovisba* vette magát. Ahozképest Báró *Lauer* Gen. Májorra bizta Gr. *Wurmser*, hogy az említett erősséget, a' meily a' Cs. K. seregeknek előmenetelekben nagy hátráltatásokra vólt, valami úton módön vegye el. Minthogy magának Gr. *Wurmsernek* az ellenségnek soksága miatt módja nem vólt az ellene való menetélre, nem annyira az ostromlóknak sokságában, mint inkább Báró *Lauer* Generálnak elmésségében, és hadi mesteriségében vetette reménységét. Ez a' nagy tapasztalású tizt *Fortlovisnak* környékét meg vizsgálván, minden útakat és ösvényeket el foglaltatott, és

így a' várba lévő őrizetet egészen el zárta a'
 többi Frantziáktól. Az után tíz 18 fontos, tíz 12
 fontos ágyúkat, nyóltz 10 fontos haubitzákat, és
 gyóltz 30 fontos höllereket, az az, nagy öblű
 ágyúkat vitetett alája. Octob. 29 dik napját kö-
 vetett éjjel kezdett a' reduciáknak, és trászéknak
 ásatásához, mellyeknek segítésége által Novemb.
 3 dik napján 220 ölnire közelelt a' várhoz. Es
 így, mind a' *Raján* túl, mind innen, minden
 rendelések meg tétetvén, Novemb. 10 dikén jó reg-
 gel minden battériákból ágyuzni kezdetett *Báró*
Lauer, és olly nagy szorongattatások közé ve-
 tette a' várba lévő Frantzia őrizetet, hogy már
 Novemb. 13 dik napján, a' várbeli comendánsnak
Durandnak segédjével egygyütt, egy trombitás
 ment hozzá, 's vitt nékie levelet, mellyben azt
 kérték a' Frantziák, hogy nékiek 24 órani fegy-
 ver szünés engedtesen, haditanánsnak tartásá-
 ra. *B. Lauer* mint okos hadi vezér észre vevén a'
 Frantziáknak félelmét, 4 óránál többet nem en-
 gedett a' gondolkozásra, a' midén biztosok jöven
 ki a' várból, a' capitulatióknak pontyait fel tet-
 ték, a' mellyeket az azokra adatott feleletekkel
 egygyütt a' jövő alkalmatossággal közleni fogjuk
 Erd. Olvasóinkal. Most pedig csak azt jelentjük,
 hogy Nov. 14-ik napján dél után 2 órakor, a' ne-
 vezett erőség és az városnak egyik kapuja által
 adattak a' Cs. K. seregeknek. *Novemb. 16-ik nap-*
ján reggel ki masirozott a' fogságra esett 4415
 főből álló Fr. őrizet, kik között *Durand* Gene-
 rállal egygyütt 107 stabális, és fő tífzt, egy hadi
 comissarius, 6 táborig tífzt viselő, és 430 al tífz-
 tek vóltanak. Négy colonnában mentenek ki a'
 varból, és a' mint a' második *tzikkelyben* meg-
 határoztatott a' váron túl 600 lépésnre, mind-
 nyájan le rakták fegyvereiket, 's által kísértettek
 a' Rayna vizen. Nyertének a' győzedelmesek
 111 ágyut, sok táborig munítzioval edjutt, 5 záfzlót,
 2000 mázsa puska port, 50 táborig hidat, 2 hi-
 dast, sok apró hajót, 64 vas matskát, 168 lo-
 vat, 380 vágó marhát, 562 darab juhot. Ennek-

felette sok bé sózott húst, kéttzer sült kenyeret, lisztet, gabonát s. a. t. Mellyeknek számát a' Kutirnak el jöveletekor még fel nem jegyzték a' Cs. K. tábori comissariusok.

Lengyel Ország.

A' Prussiai király II *Wilhelm*, igen nagy örömmel fogattatott Lengyel Országi kereszményében, déli Prussiában. *Lowitzban* a' Római Vajdaságnak népes városában, melly ennekelőtte a' *Gnésnai* Ersekké, és Lengyel Országi Primásé volt, harmad napig múlatott, holott a' többi közt udvarlására mentenek a' Lengyel Országi Primás, a' *Cujaviai* püspök, és négy Russus Generálok, u. m. *Igelström*, *Subov*, *Bauer*, és hertzeg *Apraxin*. Oct. 24 dik napján ugyan *Lovitzban* fényes báit tartott, mellyben a' leg első tántzot is maga a' király járta el *Radzivil* hertzegnével. Onnan *Petrikauban* menvén, 50 napkeleti köntösökben öltözött, 's égő szövetnekeket kezekben tartott zsidók mentenek eleibe fél mély földnre. *Plotzkban* való múlatásakor, értésére adatván az oda fel gyült nemesség által, hogy a' *Petrikauban* fel állitatott kormány széktől messze esne a' *Plotzki* vidék, és így nehezen csne a' lakosoknak az oda való menetel: arra határozta meg ő Felsége magát, hogy a' *Vistulán* túl is egygy kormány széket fog *Plotzkóban* fel állítani. Illyenképen három kormány széket leszen déli Prussiában, u. m. egy *Pósnaniában*, másik *Petrikauban*, harmadik pedig *Plotzkban*. Dolgainak végzése után e' folyó hónapnak kezdetében vissza indúlt Lengyel Országból a' király, 's *Borofzlón* által *Berlinbe* ment.

Magyar Ország.

Rév-Komáromból, Novembernek 16-dikán.

Kedves Úr!

A' kinek tsak a' minap kéré arra pennája,
 Földdindulásnak légyen hogy hírt mondó postája:
 Az, ismét más szomorú esecinek lett írója,
 'S a' szemmel látott kárnak másokkal kézi sirója.
 Mert tsak allig mezt *Titán Ocedn-tengerébe*
 Tegnap, mikor el fáradt lova a' fzekerébe;
 A' négy elementumok közzül eggynek, a' tűznek,
 Gondatlansága miatt éggy szolgálló roffz szüznek:
 Hogy hét szegény lakossink' háza leve prédája,
 Ezer jajt az egekre, kiknek kialta szája.
 Oh szomorú történet! rettenetes ítélet!
 Melly sok vilzontagságnak van ki téve ez élet!
 De más felől tsak ugyan e' vólt a' vigasztalás,
 (*Gondviselésre nézve, különös tapasztalás!*)
 Hogy *Aeolus* el únván fújoi tovább pofáját;
 Meg szünteté a' szelet, 's bé hunyá szemét száját.
 Azomban az *Hódnak* is *Naptól* vett fényessége,
 A' tűz körül forgóknak vólt nem kis segítségé.
 Így hát könnyü vólt *Vulkán*' szikráit el óltani,
 'S éggyik házról, másakra tovább nem bojsátani.
 Természetnek fő *Ura!* kinek régen tsapássod
 Tíz vólt, 's az embereken tett nagy bofszú-ál-
 lásod.

Vallyon mi velünk is így bánsz e' búsulásodban?
 Tovább is így büntetisz é fel lobbant haragodban?
 Nem *Uram!* mert vég nélkül való *Jó Istenünk* vagy;
 Kegyelmed és irgalmad, hadd légyen hát hoz-
 zánk nagy!

Ref. O. R. M. I.

Eggy fél árkos Tóldalékkal eggyütt.

Doct. Decsy Sámuel.